

AGEPI

Justificarea economică a proprietății intelectuale

Dr. Natalia Mogol

022 400 541

Natalia.Mogol@agepi.gov.md

Ce este proprietatea intelectuală

Proprietatea
intelectuală

Proprietate
industrială

Drepturi de autor
și drepturi conexe

Invenții

Mărci

Design industrial

Soiuri de plante

IG, DO, STG

Topografii ale
circuitelor
integrate

Proprietatea intelectuală în ramurile economiei

- **Economie politica** (politici și guvernare) drepturile utilizatorilor și echilibrarea intereselor diferitor părți
- **Microeconomie** (interese individuale ale agenților economici)
- **Macroeconomie** (structura economiei naționale)
- **Comerț internațional** (interconectarea economiilor naționale, preocupări specifice statelor cu economii emergente)

Justificarea drepturilor asupra proprietății intelectuale

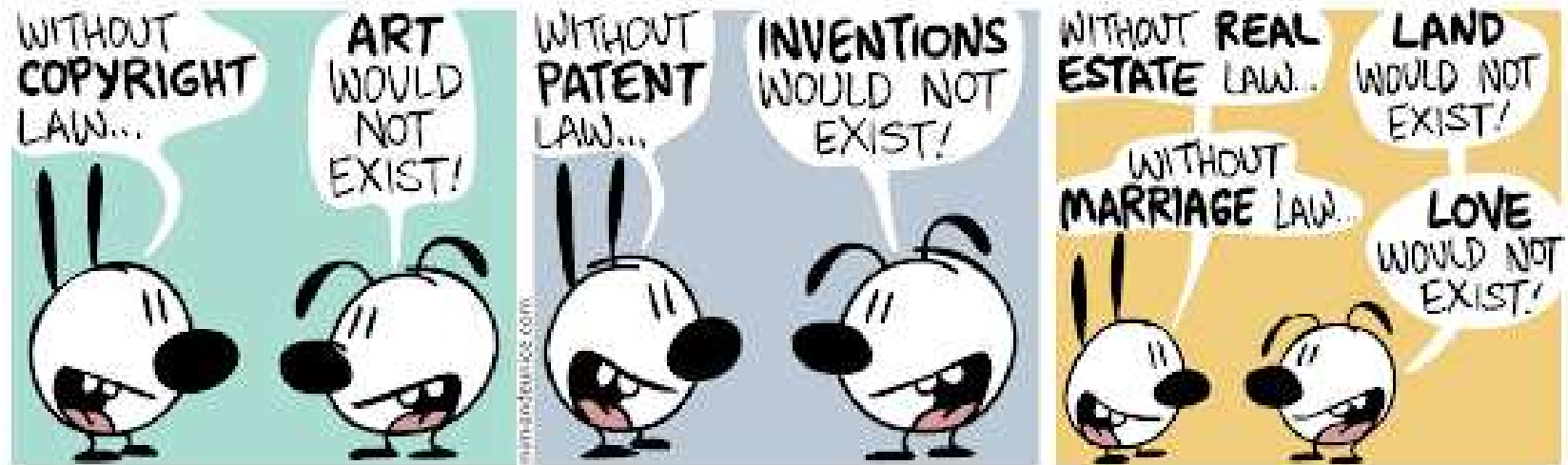
1) Teoria stimulării/remunerării

- Creatorul are dreptul natural de a profita de pe urma creației sale
- Creatorul suportă cheltuieli pe care trebuie să le ramburseze
- Creatorul nu va crea dacă nu va fi remunerat
- Creatorul profită de exclusivitate pentru o perioadă scurtă de timp în schimb el face publică invenția sa contribuind la progresul tehnologic

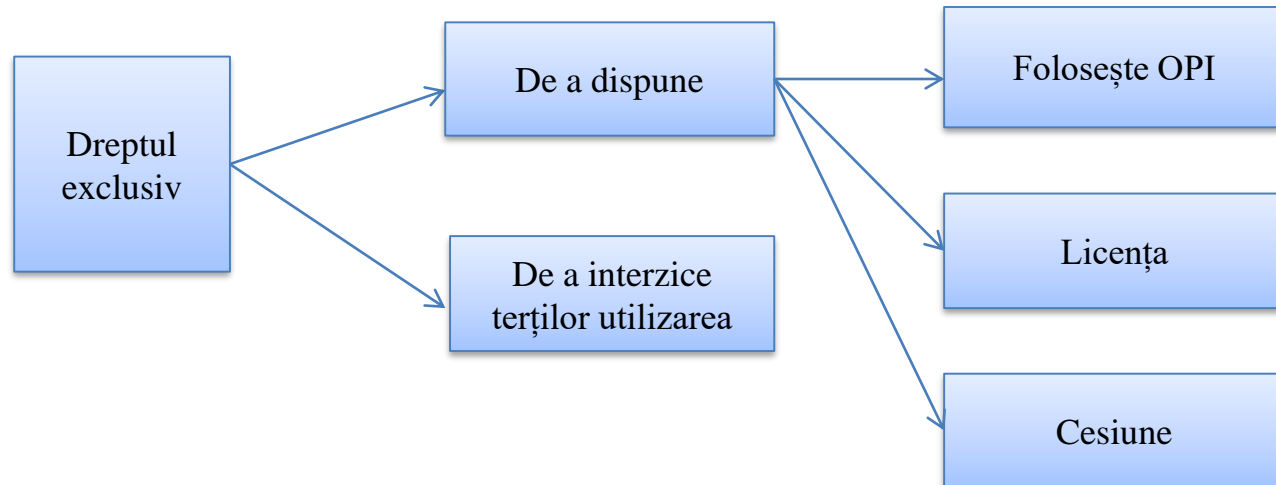
2) Teoria minimizării costurilor de tranzacționare

- Consumatorul beneficiază din reducerea asimetriei informației
- Consumatorul consumă mai puțin timp pentru a alege produsele
- Consumatorul are o anumită certitudine cu privire la calitate

Până unde ...

Dreptul exclusiv

Drepturile de proprietate intelectuale

Anti-concurențiale

- Brevetele de invenții
- Drepturile de autor

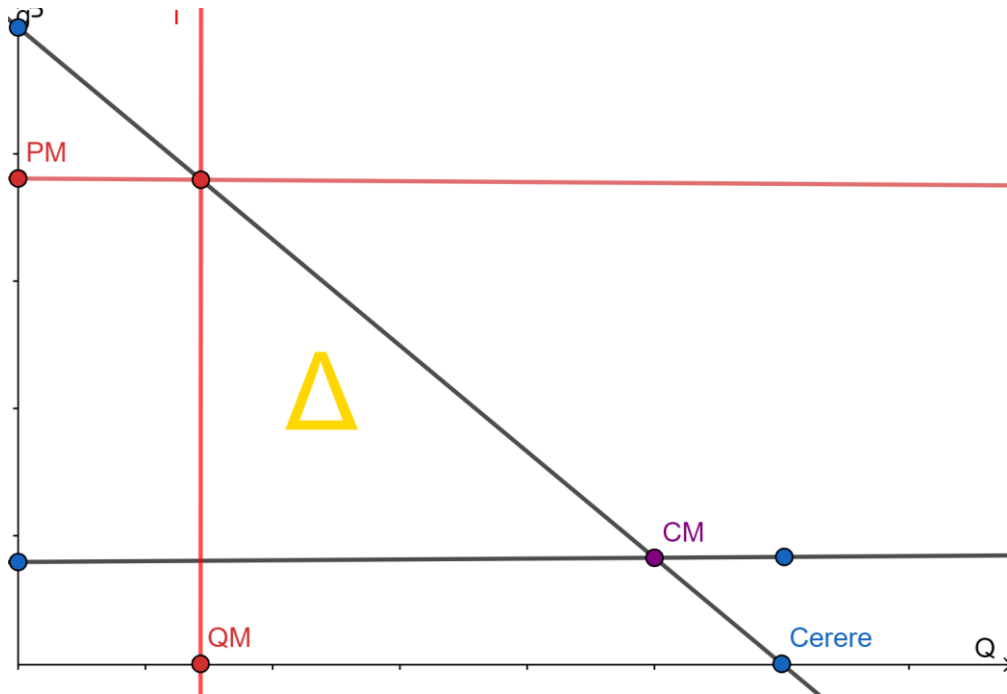
Pro-concurențiale

- Mărcile
- Indicațiile geografice

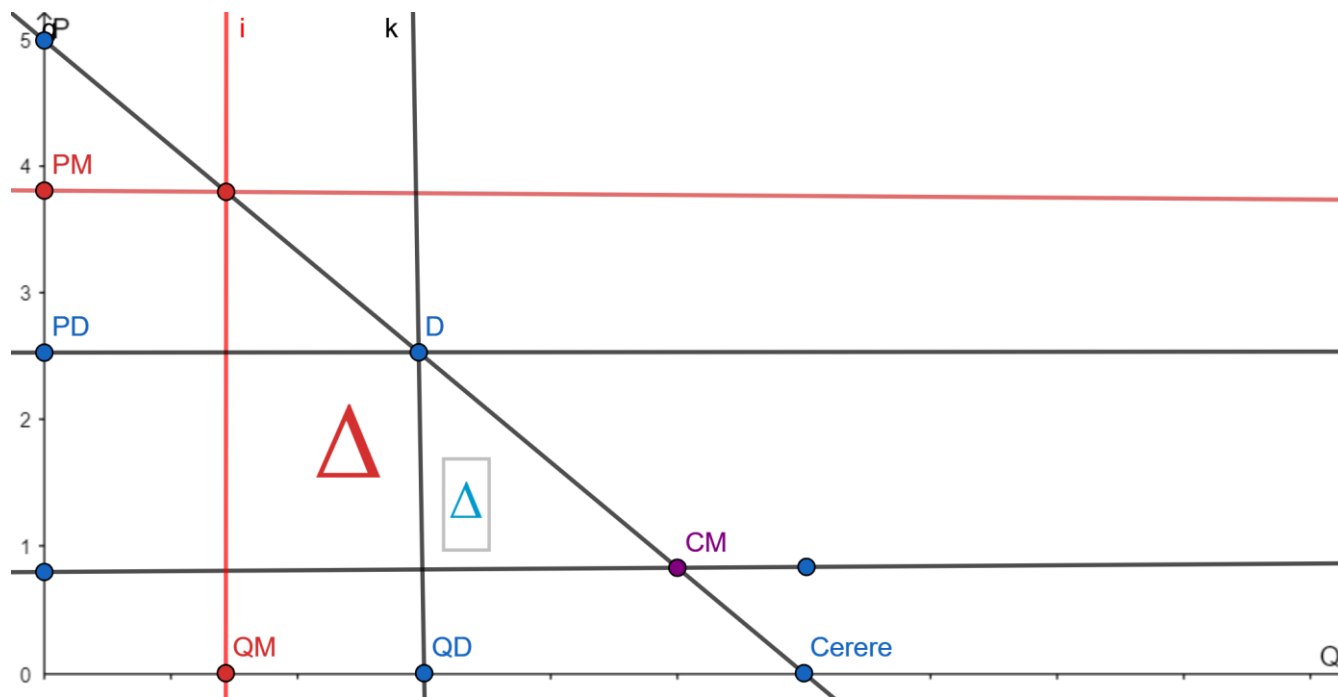
Designul industrial

MONOPÓL, *monopoluri*, s. n. 1. Drept exclusiv al cuiva, de obicei al statului, de a dispune de ceva, de a efectua ceva; dominație într-un domeniu, într-una sau mai multe ramuri economice.

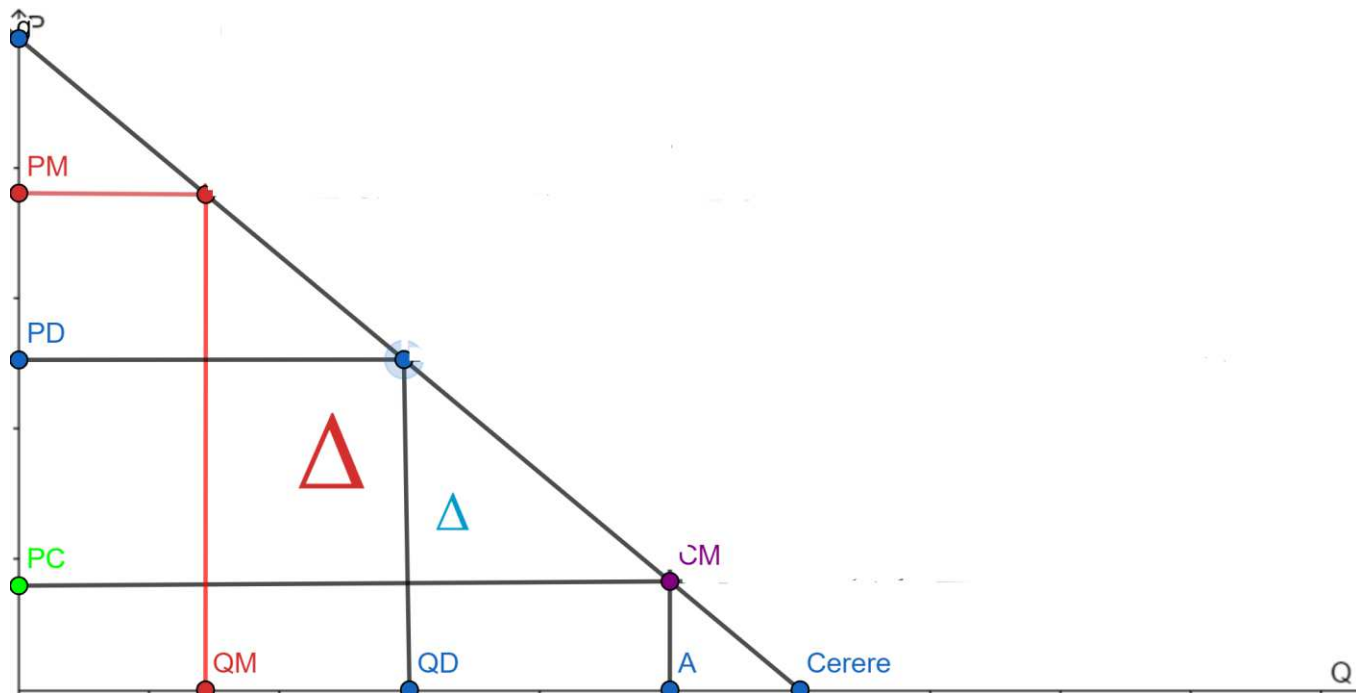
Monopol

Duo (oligo) pol

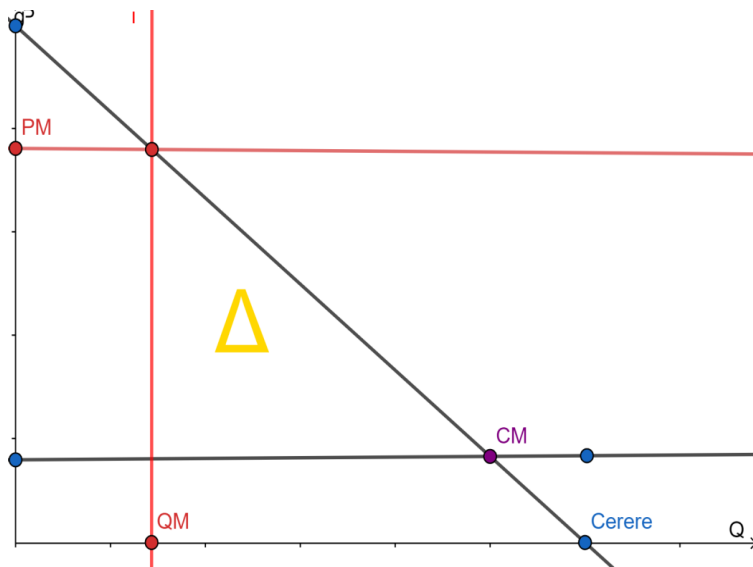

Concurența perfectă

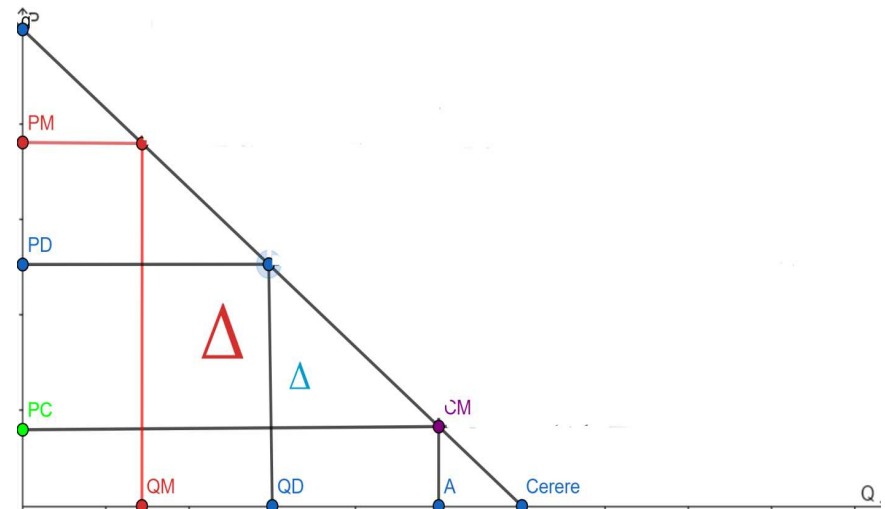

Justificarea DPI

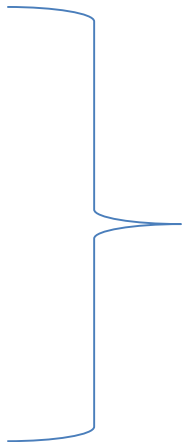
20 de ani de exclusivitate

La expirarea a 20 de ani – bun public

Contextualizarea politicilor

- Contextul politic
 - Contextul economic
 - Contextul social
-
- Durata protecției
 - Esența (forța) protecției

Contextualizarea drepturilor de proprietate intelectuală

- Domeniul aplicabil drepturilor de proprietate intelectuală (nu se protejează ideile, nu se înregistrează termenii generici, nu se protejează culoarea *per se* etc.)
- Durata protecției (după expirarea termenului de protecție obiectul trece în domeniul public)
- Pierderea protecției dacă dreptul exclusiv nu este fructificat (decăderea din drepturi pentru neutilizarea mărcii, licența obligatorie în cazul brevetelor, etc.)
- Limitări și excepții (cercetare, interoperabilitate, piese și accesorii ...)

LIMITE

- DE TIMP
- DE SPAȚIU
- INTERES PUBLIC

Regimul de epuizare a DPI (Articolul 6, TRIPS ... sub rezerva prevederilor

Articolelor 3 și 4, nici o altă prevedere a prezentului Acord nu va fi utilizată pentru a trata problema epuizării drepturilor de proprietate intelectuală)

- Regimul național (DPI mai puternice)
- Regimul regional (Integrarea piețelor)
- Regimul Internațional (concurență mai puternică)

Concluzii

- Regimurile de proprietate intelectuală pot fi justificate printr-o varietate de moduri, niciunul dintre acestea nu este universal.
- Critica modalităților de justificare a DPI este importantă deoarece impulsionează expansiunea continuă a sistemelor de proprietate intelectuală.
- Anomaliile aparente din legislații trebuie analizate și prin prisma justificărilor economice. Spre exemplu, drepturile de autor asupra unui program de calculator durează 70 de ani de la moartea autorului său. Există oare drepturi de autor într-un program de computer? Poate fi extins dreptul de autor asupra unui program de computer aplicând justificarea clasică a DA?
- O înțelegere a scopurilor cadrului regulator al proprietății intelectuale este necesară pentru a fundamenta dezvoltarea sa rațională.